TURNEE-hanke syysturneella

4.11.2021

Maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman Nappaa hiilestä kiinni –tutkimusohjelman TURNEE-hankkeessa tutkitaan metsien roolia turvemaiden ilmasto- ja vesistöpäästöjen hillinnässä. TURNEE-hankkeessa tutkitaan sekä suonpohjien metsityksen että metsäojitettujen soiden ennallistamisen ilmasto- ja vesistövaikutuksia.

Hankkeen yksi tehtävä on vuorovaikutus ja tutkimustiedon jalkauttaminen käytännön toimijoille. TURNEE-hanke oli syysturneella Soinin Naarasnevan mittausasemalla, Alavuden Vuorennevan metsityskokeella sekä Ylöjärvellä Seitsemisen kansallispuistossa lokakuun 25.-26. päivinä ja paikalle oli kutsuttu mukaan laajasti eri sidosryhmiä.

Lokakuussa 2021 valmistunut Soinin Naarasnevan mittausasema seuraa jatkuvatoimisesti käytöstä poistetun turvetuotantoalueen metsityksen kokonaisilmastovaikutuksia. Naarasnevan avoimien ovien päivässä professorit Markku Kulmala, Tuukka Petäjä ja Timo Vesala kertoivat maanomistajille, rahoittajalle sekä käytännön toimijoille mittausaseman toimintaperiaatteista. Professori Markku Kulmala totesi esityksessään, että ammattikorkeakoulu on hyvä paikallinen kenttätoimija mittausaseman hoitajana. Paikalla oli myös Ely-keskusten viranomaisia. Naarasnevan asema tarjoaa myös arkipäivän säähavaintoja soinilaisten tarpeisiin.

Turvetuotantoalueen metsitys vaatii tuotantopanoksia

Alavuden Vuorennevalla tutustuttiin yli 30-vuotiaaseen onnistuneeseen, ohutturpeisen turvetuotantoalueen metsitykseen. Kohde on entisen Metsäntutkimuslaitoksen eli nykyisen Luonnonvarakeskuksen koekenttä, joka aikanaan perustettiin silloisen Metsähallituksen Parkanon hoitoalueen maille. Vuorennevan kasvuisat koivikot ja männiköt on harvennettu jo kahdeksan vuotta sitten. Tällä hetkellä puustoa on liki 200 kiintokuutiometriä hehtaarilla, joten puusto kaipaa taas harvennusta.

Vuorennevan kohde on hyvä osoitus siitä, että turvetuotantoalueen metsitys onnistuu hyvin, jos kohde on ohutturpeinen, ojitettu ja lannoitettu. Ohutturpeisella kohteella puuntaimien juuret saavat ravinteita myös kivennäismaasta. Kun energiaturvetuotanto on vähentymässä, niin tuotannosta nopeasti poistuneet paksuturpeiset kohteet ovat haasteellisia metsitysten onnistumisen kannalta.

Ei soiden ennallistaminenkaan ole helppoa

Seitsemisen kansallispuiston alueelta löytyy jo noin 30-vuotiaita soiden ennallistamiskohteita. Tutkimustietoa tarvitaan sekä ennallistamiskohteiden kasvuhuonekaasu- että vesistöpäästöistä. Metsähallituksen Pekka Vesterinen sekä TURNEE-tutkijat Kari Minkkinen ja Paavo Ojanen esittelivät rehevien ja aikanaan metsäojitettujen soiden ennallistamisratkaisuja.

Retkipäivän mittaan ilmeni, että soiden ennallistaminen on haasteellista soiden monimuotoisen hydrologian takia. Jokainen ennallistettu metsäojitettu suo on ollut toteuttamisaikana ainutkertainen. Rämeillä ojituksen jälkeen elpynyttä puusto on poistettu ja ojia täytetty, mutta vierailukohteen korpisuolla puusto oli jätetty pystyyn metsäojien tukkimisen jälkeen. Puusto oli korvessa elinvoimainen eikä se ollut kärsinyt oleellisesti vedennostossa.

SeAMK nappaa kiinni hiilestä

Kaiken kaikkiaan kaksipäiväinen TURNEE-hankkeen syysturnee onnistui hyvin, ja sääkin suosi retkeilijöitä. Retkeä edeltävänä päivänä Soinissa oli ollut yöllä noin 10 astetta pakkasta ja 5 cm lunta maassa. Syysturneella mukana olleille osoitamme parhaimmat kiitokset.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu on mukana maa- ja metsätalousministeriön päärahoittamassa Nappaa hiilestä kiinni –ohjelman TURNEE-hankkeessa. Helsingin yliopiston apulaisprofessori Annalea Lohila koordinoi hanketta Helsingin yliopiston INAR-ilmakehätieteen keskuksessa, jota johtaa akateemikko Markku Kulmala. Hankkeessa ovat mukana lisäksi Helsingin yliopiston Metsätieteen laitos, Oulun yliopisto, Ilmatieteenlaitos sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulun Ruoka-yksikkö. Hanke toimii ajalla 1.3.2021-31.12.2023.

Kuva. FT Kari Laasasenaho, professori Tuukka Petäjä (kesk.) sekä akatemiaprofessori Markku Kulmala (oik.) Soinin Naarasnevan mittausasemaa tarkastamassa. (Kuva: Risto Lauhanen).

MMT Risto Lauhanen ja **FT Kari Laasasenaho**
Syysturneen pääjärjestäjät, SeAMK Ruoka